

לעילוי נשמת
שלום בן משה

משניות של השבוע הבא

Next Week's Mishnayos

גליון
ק"כ

נזיר פרק א'

תנא סיפא נמי גבי נזיר שמשון "ואם נטמא".

סתרם נזירות שלשים יום.

סתרם נזירות שלשים יום - דכתיב (במדבר ו' ט)
"קדוש יהיה" - "יהיה" בגימטריא שלשים.
מכאן סמכו לומר שאין נזירות פחות משלשים יום.

אמר "הריני נזיר אחת גדולה", "הריני נזיר אחת קטנה", אפילו "מכאן ועד סוף העולם", נזיר שלשים יום.

הריני נזיר אחת גדולה - בין שאמר הריני נזיר נזירות אחת גדולה, בין שאמר הריני נזיר אחת קטנה, ובין שאמר הריני נזיר אחת מכאן ועד סוף העולם, נוהג נזירות שלשים יום. ומכאן ועד סוף העולם דקאמר, הכי משמע: ארופה עלי זאת הנזירות כאילו היא מכאן ועד סוף העולם.

"הריני נזיר ויום אחד", "הריני נזיר ושעה אחת", "הריני נזיר אחת ומחצה", הרי זה נזיר שתיים.

הכי גרסינן: הריני נזיר ויום אחד הריני נזיר ושעה אחת הריני נזיר אחת ומחצה הרי זה נזיר שתיים - והכי פירושו: אמר "הריני נזיר ויום אחד", פנין שאמר "הריני נזיר", קבל עליו נזירות אחת, וכי אמר תו "ויום אחד", הרי יש כאן נזירות אחרת, דאין נזירות פחות משלשים יום.

וכן נמי פי אמר "הריני נזיר ושעה אחת" ו"הריני נזיר אחת ומחצה", יש כאן שתי נזירות, שאי אפשר להיות נזיר שעה אחת או מחצה

נזיר פרק א'

הריני נזיר מן התרצנים, ו"מן התנאים", ו"מן התגלחת", ו"מן הטומאה", הרי זה נזיר, וכל דקדוקי נזירות עליו.

הריני נזיר מן התרצנים ומן התנאים וכו' - אם הזכיר אחד מכל אלו, הרי זה נזיר כאילו אמר הריני נזיר סתם. ומשום דבעי למתנא סיפא דנזיר עולם ונזיר שמשון אין כל דקדוקי נזירות עליהם, תנא הכא כל דקדוקי נזירות עליו.

"הריני כשמשון, כבן מנוח, כבעל דלילה", "כמי שעקר דלתות עזה", "כמי שנקרו פלשתיים את עיניו", הרי זה נזיר שמשון.

מה בין נזיר עולם לנזיר שמשון? נזיר עולם: הכביד שערו, מיקל בתער ומביא שלש בהמות, ואם נטמא מביא קרבן טומאה. נזיר שמשון: הכביד שערו, אינו מיקל, ואם נטמא אינו מביא קרבן טומאה.

מה בין נזיר עולם וכו' - מתניתין חסורי מיחסרה, והכי קתני: ואם נדר להיות נזיר עולם, הרי זה נזיר עולם. ומה בין נזיר עולם לנזיר שמשון? נזיר עולם: הכביד שערו, מיקל בתער משנים עשר חודש לשנים עשר חודש. דגלפינן מאבשלום שהיה נזיר עולם, וכתיב ביה (שמואל ב' י"ד טו) "והיה מקץ ימים לימים אשר יגלת, פי כבד עליו וגלחו", וכתיב היום (ויקרא כ"ה טט) "ימים תהיה גאולתו".

ואם נטמא אינו מביא קרבן טומאה - ואפילו לכתחילה מותר ליטמא, דשמשון הנה מטמא למתים, והכי גמירי לה. והאי דקתני "אם נטמא", דמשמע דיעבד אין לכתחילה לא, משום דתנא רישא גבי נזיר עולם "ואם נטמא",

אם אָמר אַחת גְּדוּלָה נְדָרְתִּי - נְזִירוֹת אַחת קַבְלָתִי, וְנִרְאִית לִי גְּדוּלָה כְּמִלּוֹא הַבַּיִת, נְזִיר שְׁלֹשִׁים יוֹם.

וְאִם אָמַר "סֵתֶם נְדָרְתִּי", רֹאֲיִן אֶת הַקּוֹפָה כְּאִילוֹ הִיא מְלֵאָה תְּרֻדָּל, וְנְזִיר כָּל יָמָיו.

וְאִם אָמַר סֵתֶם נְדָרְתִּי - וְלֹא הָיָה בְּלִבִּי אֶלָּא כְּמוֹ שִׁדְוֹנָנוּ חֲכָמִים לְשׁוֹנֵי, הָרִי זֶה נְזִיר כָּל יָמָיו, וּמְגַלַּח כָּל שָׁנַיִם עֶשֶׂר חֹדֶשׁ.

ו "הַרְיֵנִי נְזִיר מִכָּאן עַד מְקוֹם פְּלוּנִי", אוֹמְדִין כְּמָה יָמִים מִכָּאן עַד מְקוֹם פְּלוּנִי - אִם פְּחוֹת מִשְׁלֹשִׁים יוֹם, נְזִיר שְׁלֹשִׁים יוֹם, וְאִם לֹא, נְזִיר כְּמִנְיַן הַיָּמִים.

הַרְיֵנִי נְזִיר מִכָּאן עַד מְקוֹם פְּלוּנִי - וְהַחֲזִיק בְּדֶרֶךְ כְּדֵי לִלְכֹת לְאוֹתוֹ מְקוֹם. אֲבָל אִם לֹא הַחֲזִיק לִלְכֹת לְאוֹתוֹ מְקוֹם, נַעֲשֶׂה כְּאוֹמֵר מִכָּאן וְעַד סוֹף הָעוֹלָם, וְהָיָה נְזִיר שְׁלֹשִׁים יוֹם, בֵּין שְׁהֵיָה הַמְּקוֹם קְרוֹב בֵּין שְׁהֵיָה רְחוֹק, וְאֶפְּלוֹ מִהֶלֶךְ כְּמָה שָׁנַיִם, שְׁלֹא נִתְּכַוֵּן אֶלָּא לְנְזִירוֹת אַחת גְּדוּלָה.

ז "הַרְיֵנִי נְזִיר כְּמִנְיַן יָמוֹת הַחֲמָה", מוֹנֶה נְזִירוֹת כְּמִנְיַן יָמוֹת הַחֲמָה.

מוֹנֶה נְזִירוֹת כְּמִנְיַן יָמוֹת הַשָּׁנָה - שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁשִׁים וְחָמֵשׁ נְזִירוֹת, כְּמִנְיַן יָמוֹת הַחֲמָה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: מַעֲשֶׂה הָיָה, וְכִיּוֹן שֶׁהַשְּׁלִים, מֵת.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מַעֲשֶׂה הָיָה כִּיּוֹן שֶׁהַשְּׁלִים מֵת - רַבִּי יְהוּדָה שִׁמְעִיה לְרַבִּי דְאֶפְלִיג אֲתֵנָּה קָמָא, וְאָמַר שֶׁהָאוֹמֵר "הַרְיֵנִי נְזִיר כְּמִנְיַן יָמוֹת הַחֲמָה", הָיָה נְזִיר עוֹלָם. וְהִבִּיא מַעֲשֶׂה לְהוֹכִיחַ שֶׁאֵינוֹ נְזִיר עוֹלָם, דְּמַעֲשֶׂה הָיָה, וְכִיּוֹן שֶׁהַשְּׁלִים מֵת, וּבְנְזִיר עוֹלָם לֹא שִׁיף הַשְּׁלָמָה. אֶלָּא וְדַאי מוֹנֶה נְזִירוֹת, וְכֵן הִלְכָה.

ח "הַרְיֵנִי נְזִיר מִן הַגְּרוּגְרוֹת וּמִן הַדְּבִילָה" - בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים נְזִיר, וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים אֵינוֹ נְזִיר.

נְזִירוֹת שְׁלֹא יִהְיֶה נְזִיר שְׁלֹשִׁים יוֹם, וּמִשׁוּם הָכִי הָרִי זֶה נְזִיר שְׁתַּיִם, וּמְגַלַּח לְסוֹף שְׁלֹשִׁים וְנוֹהֵג נְזִירוֹת אַחֲרָת.

"הַרְיֵנִי נְזִיר שְׁלֹשִׁים יוֹם וְשַׁעֲה אַחֲת", נְזִיר שְׁלֹשִׁים וְאַחַד יוֹם, שְׁאִין נּוֹזְרִים לְשַׁעוֹת.

הַרְיֵנִי נְזִיר שְׁלֹשִׁים יוֹם וְשַׁעֲה אַחֲת הָרִי זֶה נְזִיר שְׁלֹשִׁים וְאַחַד יוֹם שְׁאִין נְזִירוֹת לְשַׁעוֹת - שְׁנֵאָמַר (בְּמַדְנָא ד') "יָמֵי נְזִירוֹ", וְהָרִי הוּא כְּאִילוֹ אָמַר שְׁלֹשִׁים וְאַחַד יוֹם. וְלֹא אֶמְרִינָן דְּשַׁעֲה אַחֲת דְּאָמַר הָיָה נְזִירוֹת בְּפָנֵי עֲצָמָה, הוֹאִיל וְיֵשׁ לְצַרְפָּה עִם מִנְיַן שְׁלֹשִׁים שֶׁהַזְּכִיר תְּחִילָה.

ט "הַרְיֵנִי נְזִיר כְּשַׁעֲר רֹאשִׁי", וְכַעֲפַר הָאֶרֶץ, וְ"כַחֲוֹל הַיָּם", הָרִי זֶה נְזִיר עוֹלָם, וּמְגַלַּח אַחֲת לְשְׁלֹשִׁים יוֹם.

הַרְיֵנִי נְזִיר כְּשַׁעֲר רֹאשִׁי וְכַעֲפַר הָאֶרֶץ וְכַחֲוֹל הַיָּם הָרִי זֶה נְזִיר עוֹלָם - וְלֹא נְזִיר עוֹלָם מִמַּשׁ, דְּאִילוֹ נְזִיר עוֹלָם מְגַלַּח אַחַד לְשָׁנַיִם עֶשֶׂר חֹדֶשׁ, וְזֶה מְגַלַּח אַחֲת לְשְׁלֹשִׁים יוֹם. הוֹאִיל וְתִלְהַ נְזִירוֹתוֹ בְּדְבָרִים חֲלוּקִים, הָיָה כְּאִילוֹ גֵּר כְּמִנְיַן נְזִירוֹתָיו כְּמִנְיַן שַׁעֲר רֹאשׁוֹ וְכַעֲפַר הָאֶרֶץ, מַה שְׁאִין כֵּן בְּנְזִיר עוֹלָם, שְׁלֹא חָלַק נְזִירוֹת שְׁלוֹ, אֶלָּא נַעֲשֶׂה הַכֹּל נְזִירוֹת אַחֲת.

רַבִּי אוֹמֵר אִין זֶה מְגַלַּח אַחֲת לְשְׁלֹשִׁים יוֹם. וְאִיזְהוֹ שֶׁמְגַלַּח אַחֲת לְשְׁלֹשִׁים יוֹם? הָאוֹמֵר "הָרִי עָלֵי נְזִירוֹת כְּשַׁעֲר רֹאשִׁי", וְכַעֲפַר הָאֶרֶץ, וְ"כַחֲוֹל הַיָּם".

רַבִּי אוֹמֵר אִין זֶה מְגַלַּח אַחֲת לְשְׁלֹשִׁים יוֹם - דְּכִיּוֹן דְּאָמַר "הַרְיֵנִי נְזִיר", הַכֹּל נְזִירוֹת אַחֲת הִיא, וְאֵינוֹ מְגַלַּח אֶלָּא לְשָׁנַיִם עֶשֶׂר חֹדֶשׁ כְּנְזִיר עוֹלָם. וְאִיזְהוֹ מְגַלַּח לְשְׁלֹשִׁים יוֹם? הָאוֹמֵר "הָרִי עָלֵי נְזִירוֹת כְּשַׁעֲר רֹאשִׁי", דְּאֵז מוֹכִיחַ דְּנְזִירוֹת מוּפְסָקוֹת קָבַל עָלָיו כְּמִנְיַן שַׁעֲר רֹאשׁוֹ. וְאִין הִלְכָה כְּרַבִּי.

י "הַרְיֵנִי נְזִיר מְלוֹא הַבַּיִת" אוּ "מְלוֹא הַקּוֹפָה", בּוֹדְקִין אוֹתוֹ - אִם אָמַר "אַחֲת גְּדוּלָה נְדָרְתִּי", נְזִיר שְׁלֹשִׁים יוֹם.

נזיר
פרק ב'

מאליה, או בא אחר ופתחה ולא פתחה הוא.

בית שמאי אומרים **הרי זה נזיר** - דאזלי לטעמייהו, דאמרי בנודר מן הגרוגרות ומן הדבילה שהוא נזיר אף על פי שאין נזירות מן הגרוגרות ומן הדבילה. הכי נמי, אף על פי שאין נזירות מן הבהמה ומן הדלת, הרי זה נזיר. ואף על פי שעמדה הבהמה ונפתחה הדלת, לא היתה דעתו אלא שיעמידנה או יפתחנה הוא בעצמו.

ובית הלל אומרים - לדבריהם דבית שמאי: לדין אפילו אם לא עמדה כלל לא הוי נזיר, מפני שגדר שלא כדרך הנודרים, שאין נזירות מן הבהמה ומן הדלת. אלא לדידכו דאמריהו שאין אדם מוציא דבריו לבטלה, וכי אמר הריני נזיר אדעתא דלהוי נזיר קאמר, אודו לן מיתה היכא דעמדה מאליה או אחרים העמידוה דלא הוי נזיר, שהרי הוא לא אמר אלא אם לא תעמוד, וברי עמדה.

אמר רבי יהודה: אף כשאמרו בית שמאי, לא אמרו אלא באומר "הרי פרה זו עלי קרבן אם עומדת היא."

אמר רבי יהודה וכו' - לא נחלקו בית שמאי על בית הלל לענגן נזירות דלא הוי נזיר. לא נחלקו אלא באומר בלבי הנה שתהיה בהמה זו קרבן בשעה שאמרת שאהיה נזיר ממנה אם לא תעמוד. דבית שמאי סברי הואיל ולא העמידה הוא הויא קרבן, ובית הלל סברי הואיל ועמדה אינה קרבן.

מזגו לו את הכוס, ואמר "הריני נזיר ממנו", הרי זה נזיר.

מעשה באשה אחת שהיתה שיכורה ומזגו לה את הכוס, ואמרה "הריני נזירה ממנו", אמרו חכמים: לא נתכוונה אלא לומר "הרי הוא עלי קרבן".

מעשה באשה אחת וכו' - מתניתין חסורי מיחסרא, והכי קתני: אם היתה שיכורה ואמר הריני נזיר ממנו, אינו נזיר, שלא היתה דעתו אלא לאסור אותו הכוס עליו בלבד, וכי היכי דלא

נזיר
פרק ב'

הריני נזיר מן הגרוגרות ומן הדבילה בית שמאי אומרים **נזיר** - דסבירא להו לבית שמאי אין אדם מוציא דבריו לבטלה, וכי אמר הריני נזיר אדעתא דלהוי נזיר קאמר, וכי הדר אמר מן הגרוגרות ומן הדבילה, מתדר הוא דבעי הדר ביה.

ואפילו בתוך כדי דיבור לא מצי הדר ביה, דסבירא להו הקדש בטעות שמייה הקדש, ולא שייך ביה שאלה ולא חזרה, והוא הדין בנזיר דכתיב ביה (נמדנכו ו) "קדוש יהיה", הילכך הוי נזיר.

ובית הלל סברי הואיל ולא נדר כדרך הנודרים, לא הוי נזיר, שאין נזירות מן הגרוגרות ומן הדבילה.

אמר רבי יהודה: אף כשאמרו בית שמאי, לא אמרו אלא באומר "הרי הן עלי קרבן".

אמר רבי יהודה אף כשאמרו בית שמאי לא אמרו אלא באומר **הרי הן עלי קרבן** - דלא נחלקו בית שמאי ובית הלל לענגן נזירות דלא הוי נזיר. לא נחלקו אלא באומר "בלבי הנה שיהיו הגרוגרות עלי קרבן" - בית שמאי סברי דהוי נזיר מן הגרוגרות, ובית הלל סברי דלא הוי נזיר.

אמר "אמרה פרה זו הריני נזירה אם עומדת אני", "אמר הדלת הנה הריני נזיר אם נפתח אני" - בית שמאי אומרים **נזיר, ובית הלל** אומרים אינו נזיר.

אמר אמרה פרה זו הריני נזירה אם עומדת אני - מי שהיתה פרתו רבוצה ואינה רוצה לעמוד, ואמר: פרה זו סבורה שלא תעמוד, ואמרת בלבה "הריני נזירה אם עומדת אני", ואני אומר "הריני נזיר ממנה אם לא תעמוד".

וכן דלת נעולה שאינה יכולה להיפתח, ואמר: סבורה דלת זו שלא אפתחנה, ואמרת "הריני נזירה אם נפתח אני", ואני אומר "הריני נזיר ממנה אם לא תיפתח".

ואחר כך עמדה פרה זו מאליה, או שהעמידוה אחרים ולא העמידה הוא, וכן הדלת נפתחה

נזיר

פרק ב'

ו "הרי עלי לגלח חצי נזיר", ושמע חבירו ואמר "ואני עלי לגלח חצי נזיר", זה מגלח נזיר שלם וזה מגלח חצי נזיר שלם – דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים זה מגלח חצי נזיר, וזה מגלח חצי נזיר.

זה מגלח חצי נזיר שלם וזה מגלח חצי נזיר שלם דברי רבי מאיר - רבי מאיר לטעמיה דסבר תפוס לשון ראשון, וכי אמר הרי עלי לגלח, תגלחת שלימה קאמר, וכי הדר קאמר חצי נזיר, לאו כל כמיניה למחדר ביה אפילו תוך כדי דיבור.

ורבנן סברי נדר ופתחו עמו הוא, והוי כאומר חצי קרבנות של נזיר עלי, שאינו חייב אלא חצי קרבנות של נזיר. והלכה כחכמים.

ז "הריני נזיר לכשיהיה לי בן", ונולד לו בן, הרי זה נזיר. נולד לו בת, טומטום, ואנדרוגינוס, אינו נזיר. אם אמר "כשאראה כשיהיה לי וילד", אפילו נולד לו בת, טומטום, ואנדרוגינוס, הרי זה נזיר.

ונולד לו בן הרי זה נזיר - דבלשון בני אדם לא מקרי בן אלא זכר, ולא נקבה ולא טומטום ואנדרוגינוס, וילד מיקרי אפילו נקבה וטומטום ואנדרוגינוס.

ח הפילה אשתו, אינו נזיר.

הפילה אשתו - ולא ידע אי בר קיימא הוא, אי נפל הוא.

אינו נזיר - ומתניתין רבי יהודה היא, דאמר לא מחית איניש נפשיה אספיקא, וכי אמר "כשיהיה לי וילד", על וילד ודאי קאמר.

רבי שמעון אומר: יאמר "אם היה בן קיימא, הרי אני נזיר חובה, ואם לאו, הרי אני נזיר נדבה".

רבי שמעון אומר יאמר אם היה בן קיימא וכו' - רבי שמעון סבר ספק נזירות להחמיר. הילכך צריך להיות נזיר מספק, ומתנה ואומר "אם בן קיימא הוא, הריני נזיר חובה, ואם לאו הריני נזיר נדבה", ומגלח ומביא קרבנותיו לסוף

נזיר

פרק ב'

ליתתי ליה כוס אחריןא אמר הריני נזיר. ומעשה נמי באשה אחת שיפודה וכו'.

ד "הריני נזיר על מנת שאהא שותה יין ומיטמא למתים", הרי זה נזיר ואסור בכולן.

הרי זה נזיר ואסור בכולם - ובהא כולי עלמא מודו, מפני שהתנה על מה שכתוב בתורה, וכל המתנה על מה שכתוב בתורה, תנאו בטל.

"יודע אני שיש נזירות, אבל איני יודע שהנזיר אסור ביין", הרי זה אסור, ורבי שמעון מתיר.

אבל איני יודע שהנזיר אסור ביין הרי זה אסור - דנין ותגלחת וטומאה האסורים בניזיר, הנזיר מאחד מהן נזיר בכולן.

ורבי שמעון מתיר - דסבר אינו נזיר עד שיזור מכולן.

"יודע אני שהנזיר אסור ביין, אבל סבור הייתי שחכמים מתירים לי מפני שאין אני יכול להיות אלא ביין", או "מפני שאני קובר את המתים", הרי זה מותר, ורבי שמעון אסור.

או מפני שאני קובר מתים הרי זה מותר - דהוי נדרי אונסים, והוא אחד מארבעה נדרים שהתירו חכמים.

ורבי שמעון אסור - דסבר ארבעה נדרים שהתירו חכמים צריכים שאלה לחכם. ואין הלכה כרבי שמעון בהני תרי כפי דמתניתין.

ה "הריני נזיר, ועלי לגלח נזיר", ושמע חבירו ואמר "ואני, ועלי לגלח נזיר", אם היו פיקחים, מגלחים זה את זה, ואם לאו, מגלחים נזירים אחרים.

הריני נזיר ועלי לגלח נזיר - קבל עליו נזירות, ועוד קבל עליו להביא קרבנות על נזיר אחר, ובא חבירו גם הוא ואמר כן.

אם היו פיקחים - כל אחד פוטר את חבירו בקרבנותיו, ואף על פי שבשעה שנדר הראשון לגלח נזיר אפתי לא הוי השני נזיר.

שְׁלֹשִׁים יוֹם. וּבְלֵא תִנְאֵי לֹא הָיָה יָכוֹל לְהִבְיֵא
קָרְבָן מִסֶּפֶק. וְאִין הִלְכָה כְּרַבִּי שְׁמַעוֹן.

תְּזַרְה וְיִלְדָה, הֲרִי זֶה נְזִיר. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר:
יֵאמֵר "אִם הָרְאִשׁוֹן בֶּן קַיִמָּא, הָרְאִשׁוֹן חוֹבָה
וְזוֹ נְדָבָה, וְאִם לֹא, הָרְאִשׁוֹן נְדָבָה וְזוֹ חוֹבָה".

תְּזַרְה וְיִלְדָה הֲרִי זֶה נְזִיר - שְׁהֲרִי לֹא נִהְג
נְזִירוֹת מִחֲמַת הַנֶּפֶל, וְעִכְשָׁיו שְׁיִלְדָה וְלֹד שֶׁל
קַיִמָּא חָלָה נְזִירוֹת. וְיִלְדְּבִרִי רַבִּי שְׁמַעוֹן צְרִיף
לְחִזּוֹר וּלְהִתְנַוֹת, דְּשִׁמָּא הָרְאִשׁוֹן הָיָה וְלֹד שֶׁל
קַיִמָּא.

